

บทวิเคราะห์บทบาทผู้นำของจีน การเปิดประเทศยุคใหม่โดยเฉพาะด้านการเกษตร

จีนกำลังก้าวเข้าสู่ยุคแห่งการเปิดประเทศรูปแบบใหม่ ที่ไม่เพียงขับเคลื่อนด้วยอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นฐานสำคัญของเศรษฐกิจและความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง เคยกล่าวไว้ว่า “การเปิดประเทศคือหนทางแห่งการปฏิรูปและพัฒนา” พร้อมย้ำว่าประตูแห่งการเปิดประเทศของจีนจะไม่มีวันปิดลง มีแต่จะเปิดกว้างขึ้นเรื่อยๆ คำกล่าวนี้ได้กลายเป็นแนวทางสำคัญของนโยบายเศรษฐกิจและนโยบายเกษตรสมัยใหม่ของจีน ที่เน้นการสร้างพลังขับเคลื่อนจากทั้งการ “ดึงดูดเข้ามา” และ “ผลักดันออกไป” อย่างสมดุล เพื่อให้การเปิดประเทศในมิติเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการเกษตร เกื้อหนุนกันในการสร้าง “ความได้เปรียบเชิงโครงสร้างใหม่” ของจีนในเวทีโลก

การดึงดูดเข้ามา: จาก “แผ่นดินแห่งการลงทุน” สู่ “ฐานนวัตกรรมระดับโลก”

ตลอดช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา จีนได้กลายเป็นจุดหมายปลายทางของการลงทุนจากทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง บริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ทั้ง Tesla, Siemens, Lexus และ Schneider Electric ต่างขยายการลงทุนในจีน ทั้งในด้านการผลิต การวิจัย และการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ

นครเซี่ยงไฮ้ ได้รับการขนานนามว่าเป็น “เมืองแห่งการลงทุนและนวัตกรรม” โดยในช่วงแผนพัฒนา 5 ปี ครั้งที่ 14 นี้ มีการก่อตั้งบริษัทร่วมทุนต่างชาติใหม่มากกว่า 5,700 แห่งต่อปี และมูลค่าการค้ารวมกว่า 4 ล้านล้านหยวนต่อปี ต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลา 4 ปีซ้อน รวมถึงมีปริมาณตู้คอนเทนเนอร์ที่ทำเรือเซี่ยงไฮ้สูงสุดในโลก ต่อเนื่องกันกว่า 15 ปี นอกจากนี้ ในเมืองไท่ชาง มณฑลเจียงซู โรงงานของ Schaeffler จากเยอรมนี เป็นตัวอย่างของการเปลี่ยนผ่านจาก “โรงงานผลิตเพื่อส่งออก” ไปสู่ “ฐานวิจัยพัฒนาในประเทศ” โดยเริ่มต้นจากโรงงานขนาดเล็กที่มีเจ้าหน้าที่เพียง 30 คน ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นเครือข่ายใหญ่ที่มีพนักงานกว่า 19,000 คน และมีอัตราการวิจัยและผลิตในประเทศสูงถึงร้อยละ 95 ทั้งนี้ ตัวแทนบริษัทกล่าวว่า “เบื้องหลังความสำเร็จนี้คือความเชื่อมั่นในศักยภาพของจีนด้านการผลิตและนวัตกรรม”

แนวโน้มนี้สะท้อนให้เห็นว่า จีนไม่เพียงเป็นแหล่งลงทุน แต่กำลังกลายเป็น “ศูนย์กลางของนวัตกรรมโลก” ที่บรรดาบริษัทต่างชาติใช้เป็นเวทีพัฒนาผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยี และโมเดลธุรกิจใหม่ๆ เพื่อขยายสู่ตลาดโลก

การผลักดันออกไป: จาก “สินค้าจีน” สู่ “ระบบนิเวศจีน”

ในอีกด้านหนึ่ง การส่งออกของจีนกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้ง จากเดิมที่เน้นปริมาณและราคาถูก สู่การส่งออกสินค้าที่มีเทคโนโลยีสูง คุณภาพดี และมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

ภาพที่เห็นอยู่เป็นประจำคือ ท่าเรือไท่ชาง มณฑลเจียงซู ภาพเรือบรรทุกรถยนต์ไฟฟ้ากว่า 6,000 คัน ออกสู่ตลาดยุโรปและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตัวเลขในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2568 แสดงให้เห็นว่า ปริมาณการส่งออกสินค้า “สามใหม่” ของจีน ได้แก่ รถยนต์พลังงานใหม่ แบตเตอรี่ลิเทียม และแผงโซลาร์เซลล์ เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 45 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

ในอุตสาหกรรมเทคโนโลยี บริษัท Keenon Robotics ผลิตหุ่นยนต์บริการที่ใช้งานในโรงแรม ร้านอาหาร และโรงพยาบาลทั่วเอเชีย และกำลังขยายไปยังยุโรปและอเมริกา CEO ของบริษัทกล่าวว่า “เรากำลังทำให้หุ่นยนต์จีนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันทั่วโลก”

ส่วนบริษัท Huaqin Technology ในเซี่ยงไฮ้ ออกแบบและผลิตโทรศัพท์มือถือ แล็ปท็อป และอุปกรณ์อัจฉริยะกว่า 100 ล้านชิ้นต่อปี ส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ พร้อมสร้างฐานการผลิตในเวียดนาม เม็กซิโก และอินเดีย ซึ่งจะสามารถช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นในห่วงโซ่อุปทานโลก

และอีกหนึ่งตัวอย่าง คือ Yadea ผู้ผลิตรถจักรยานไฟฟ้ารายใหญ่ของจีน มียอดส่งออกเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 40 ในปี 2568 และได้ตั้งฐานการผลิตในหลายประเทศ เพื่อขยายเครือข่ายการผลิต-วิจัย-จำหน่ายแบบครบวงจร

แนวโน้มเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า “การออกสู่โลก” ของบริษัทจีนไม่ได้จำกัดอยู่ที่สินค้าอีกต่อไป แต่รวมถึงระบบนิเวศทางธุรกิจ เทคโนโลยี และแบรนด์ระดับโลก การออกไปของจีนในวันนี้คือ “การออกไปอย่างมีระบบ” ที่รวมเอาการออกแบบ การผลิต และการบริการในแพ็คเกจเดียว

เปิดประเทศ: สร้างแรงขับเคลื่อนใหม่จากภายใน

หัวใจสำคัญของการเปิดประเทศระดับสูงของจีนในปัจจุบัน คือ “การเปิดประเทศเชิงสถาบัน” ซึ่งหมายถึงการยกระดับกฎระเบียบ มาตรฐาน และกลไกทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ เกาะไหหลำ ที่รัฐบาลจีนได้ตั้งให้กลายเป็นพื้นที่นำร่องที่โดดเด่นที่สุด ปรับปรุงระบบจดทะเบียนบริษัทต่างชาติให้สะดวกยิ่งขึ้น โดยในปี 2568 บริษัทต่างชาติสามารถยื่นจดทะเบียนออนไลน์และได้รับใบอนุญาตภายในวันเดียว เตรียมพร้อมสำหรับการเปิดดำเนินการ “ปิดเกาะแบบเสรีเต็มรูปแบบ” ในเดือนธันวาคมที่จะถึงนี้ ไหลำจะกลายเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจเสรีที่มีระบบภาษี การขนส่ง และการเงินแบบอิสระมากที่สุดในจีน

พร้อมกันนี้ กระทรวงพาณิชย์และคณะกรรมการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติ (NDRC) ได้ออก “แผนปฏิบัติการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติปี 2568” ที่มุ่งขยายการเปิดตลาดในสาขาโทรคมนาคม การแพทย์ และการศึกษา รวมถึงการยกเลิกข้อจำกัดการถือหุ้นของต่างชาติในอุตสาหกรรมการผลิตทั้งหมด ตัวอย่างเช่น ไหลำได้จัดทำ “บัญชีขาว” สำหรับวัสดุวิจัยทางการแพทย์ เพื่อให้ผ่านศุลกากรได้เร็วขึ้นกว่าเดิมเกือบเท่าตัว ซึ่งมาตรการเหล่านี้สะท้อนถึงการปรับตัวจาก “การเปิดประเทศแบบปริมาณ” ไปสู่ “การเปิดประเทศแบบคุณภาพ” ที่เน้นกลไกและระบบการทำงานแบบระยะยาว

การเปิดประเทศของจีนในมิติทางการเกษตร

การเปิดประเทศระดับสูงของจีนไม่ได้จำกัดอยู่เพียงภาคอุตสาหกรรม เทคโนโลยี หรือ พลังงานเท่านั้น หากแต่ยังขยายผลอย่างลึกซึ้งต่อภาคการเกษตร ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของเศรษฐกิจจีน และเป็นหนึ่งในภาคส่วนที่ได้รับอานิสงส์โดยตรงจากการปฏิรูปเชิงสถาบันและการเชื่อมโยงกับตลาดโลก

การยกระดับ “การเปิดประเทศทางเกษตร” สู่มิติคุณภาพและเทคโนโลยี ที่ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา จีนได้เร่งเปิดตลาดเกษตรในหลายด้าน เช่น การส่งเสริมเขตการค้าเสรีไหหลำได้เป็น “สะพานเชื่อมการค้าผลผลิตเกษตรโลก” ด้วยระบบศุลกากรที่ยืดหยุ่นและการลดข้อจำกัดด้านภาษีสำหรับสินค้านำเข้าอย่างผลไม้ เมล็ดพันธุ์ และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากต่างประเทศ ซึ่งสะท้อนแนวคิด “นำเข้าทรัพยากร-ยกระดับเทคโนโลยี-สร้างคุณค่าในประเทศ” ในทางกลับกัน รัฐบาลจีนยังผลักดันการส่งออกสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าสูง เช่น ชาอินทรีย์ ผักผลไม้สด และผลิตภัณฑ์จากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งช่วยให้ภาคเกษตรจีนเปลี่ยนผ่านจากการพึ่งพาการผลิตปริมาณมาก ไปสู่เกษตรคุณภาพและเกษตรเทคโนโลยีสูง (Smart Agriculture)

นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาของจีนได้ให้ความสำคัญกับการเกษตรสมัยใหม่ ซึ่งมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยด้านพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ของจีนสามารถนำเข้าวัสดุพันธุกรรมและจุลินทรีย์เพื่อการวิจัยได้ง่ายขึ้นสิ่งนี้ทำให้เกิด “วงจรนวัตกรรมเกษตร” (agri-innovation cycle) ของจีนสมบูรณ์ขึ้น ตั้งแต่การปรับปรุงพันธุ์ การเพาะปลูก ไปจนถึงการแปรรูปและการส่งออก ซึ่งช่วยยกระดับขีดความสามารถของจีนในการเป็นศูนย์กลางเทคโนโลยีเกษตรของภูมิภาคเอเชีย ไม่เพียงเท่านั้น เขตเศรษฐกิจหลายแห่งในจีน อย่างเซี่ยงไฮ้ และไหหลำ ยังถูกใช้เป็นพื้นที่ทดลองกฎระเบียบด้านความปลอดภัยอาหารและเกษตรสีเขียว ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ข้อตกลงการค้าเสรีรุ่นใหม่ เช่น RCEP และ CPTPP

ความร่วมมือทางการเกษตรระหว่างประเทศ

สิ่งที่เห็นได้ชัดจากนโยบายการขยายสู่ต่างประเทศ ภาคเกษตรของจีนกำลังเปลี่ยนบทบาทจากผู้ส่งออกสินค้าขั้นต้น ไปสู่ผู้สร้างระบบนิเวศเกษตรครบวงจรในต่างแดน ซึ่งเราสามารถพบเห็นได้ในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ตัวอย่างเช่น บริษัทเงินลงทุนในสวนผลไม้และแหล่งผลิตกาแฟในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ ยังได้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและระบบชลประทานอัจฉริยะในแอฟริกา มีการร่วมมือกับประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ เพื่อพัฒนา “การเกษตรเขียวและคาร์บอนต่ำ” รูปแบบความร่วมมือเช่นนี้ไม่เพียงช่วยสร้างความมั่นคงทางอาหารในระดับโลก แต่ยังเปิดทางให้จีนเป็น “ผู้นำด้านเทคโนโลยีเกษตรและความยั่งยืน” ที่มีบทบาทและสามารถแบ่งปันผลประโยชน์กับประเทศคู่ค้าทั่วโลก

ในอนาคต เกษตรคือเสาหลักของ “พลังขับเคลื่อนใหม่”

เมื่อพิจารณาจากแนวโน้มปัจจุบัน การเปิดประเทศระดับสูงของจีนได้สร้าง “พลังขับเคลื่อนใหม่” ให้แก่ภาคเกษตรในสามมิติหลัก

1. พลังเทคโนโลยี - นวัตกรรมดิจิทัลและ AI เข้ามามีบทบาทในห่วงโซ่เกษตรตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ

2. พลังตลาด - การเปิดเสรีทางการค้าและขยายพันธมิตรทางการเกษตร

3. พลังสถาบัน - ระบบกฎหมายและนโยบายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

ด้วยแนวทางนี้ ภาคเกษตรของจีนไม่เพียงแค่เป็น “รากฐานทางเศรษฐกิจ” แต่กำลังกลายเป็น “เครื่องยนต์ใหม่ของการเปิดประเทศระดับสูง” ที่สร้างทั้งความมั่นคงทางอาหาร ความยั่งยืน และอิทธิพลทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในระยะยาว

กล่าวโดยสรุปคือ จีนกำลังสร้างความได้เปรียบใหม่ทางเศรษฐกิจผ่านการเปิดประเทศในสามมิติ ได้แก่

- การดึงดูดการลงทุนที่มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง
- การผลักดันบริษัทจีนออกสู่ตลาดโลกด้วยระบบนิเวศครบวงจร
- การสร้างสถาบันและนโยบายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

ทั้งหมดนี้ไม่เพียงทำให้จีนกลายเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจแห่งเอเชีย แต่ยังเป็น “ผู้กำหนดกติกาใหม่ของโลก” ที่ใช้การเปิดประเทศเป็นเครื่องมือในการปฏิรูป สร้างสมดุลระหว่าง “การนำเข้าและส่งออกทุน ความรู้ และเทคโนโลยี” อย่างยั่งยืน พร้อมนี้ จีนกำลังส่งสัญญาณชัดเจนว่า ประตูดของการเปิดประเทศจะไม่ปิดลง แต่จะเปิดกว้างขึ้นอีก เพื่อสร้างพลังขับเคลื่อนใหม่ให้เศรษฐกิจโลก และร่วมแบ่งปันโอกาสแห่งการพัฒนาในยุคสมัยใหม่กับนานาประเทศ

แปลและเรียบเรียงโดย สปช.ปักกิ่ง

แหล่งที่มา: <https://www.farmer.com.cn/2025/10/18/991002190.html>

Visit Now:
WWW.QPSMOAC.GO.TH/BEIJING , WWW.FACEBOOK.COM/MOAC.BEIJING

Office of Agricultural Affairs Royal Thai Embassy, Beijing